

SAN BIXENTE BEDIAGA'KO BASELIZA'REN EDESTIA

Edestia edo kondaira-istoria izatez izan be izadi-gizadiaren irakaskintza bizia da.

Gure "Zer" aldizkari erritarrean edesti-gaiak idaztea beti atsegin izan yat.

Eta nok eztaki lengo aldietan erlejiñoaren agerkariak zireala agirienak eta garrantzitsuenak?

Ona emen naukozue ba gurariz beterik eta eleizak eta bazelizak egiteko eragiten eben erlejiñozko sentikerak azaldutera natorkizue.

* * *

Orozko'ko baselizen edestia egiteko gogoia neukan. Baiña non aurkitu zertzelada argibideak? Salamanka uriko Teoloji irakaslea eta oraingo teologuen artean entzute-tsuenetariko dan Pikaza'tar Xabier'en osabeak, orain bere andreagaz ta alabeagaz Algorta'n bizi danak emongo eustazan. Ori agindu edo eskeindu eustan.

Bitartean, emen Zornotza'n bizi naz eta emen badaukogu neka ezin billakari bat baselizai dagokiezan edesti-agiriak, daukozana nire lagun en Amorebieta'ko Julian Etxebarria.

Onk emoten daustazan argibideakaz "Lauaxeta" ikastola Nagusiaren inguruetako Baselizen edestia egingo dautsuet.

* * *

Bediaga'ko San Bizente Baselizaren edestiagaz asiko gara.

Orain arte antxinako baseliza onen barririk, ez inguruekoenik be ezda azautsen eta.

Alan be, Bizkai'ko Jauneria'ren Foru Aldundegi'ko agiritegia erabilliz eta esan dogun Julian Etxebarria'k emoniko argibideaz Baselina onen kondaira labor bat emongo deusuet, agerkai, egille, idazti, txatal nundik argitasunak atera al izan diran aitamena egiñez.

Lenengo aitamena Baseliza oneri buruz Amorebieta'ko Santa Maria'ren parroki liburuetan agertzen da; eta euren argibideak edestirako izanez jarraian zeaztuko doguz era osoaz, 1.580 urtean berton ospaturiko eskontza baten barriagaz asita.

Amorebieta'ko eleizaldean dagoan "Bedia'ko San Bizente baselizan, urtarrillaren ogeta bostgarren egunean mille besteun eta laurogei'ko urtean, ni Leginaetxe'tar Joan Abbad, eleiz-gizon ta Meza-gizon Baseliza onen opidedun eta Eleiz nagusiko abadien lagun nazan onk, Tridento'ko Batzar nagusi doneak aginduten dauazan lau agertzeak, ango eleizako abade eta Dudea tokikoa dan baimenaz Igarguen'tar Pedro Abbadaren emon neutsozan

eskontza bedeinka onepenak Iburguen'tar Arkotxa'ko Pedro'ri tan orain bere andrea dan Arkotxa'tar Mari Andresa'ri, ango eleizalde auzokideak, Iburguen'tar Matheo ta Cabala'tar Marina ango eleizaldeko auzokideak, euren aitabitxi ta amabitxi izanez, eta etzeliar ikusle, neu ta len esanak ango eleizako opidedun Rementeria'tar Abbad, martin eta beste batzuk, eta aurrezko ikusle lez nik emon neban izena ta olantxe izenpetu eban nigaz batera esandako abade Iburguen'tar Pedro Abbad'ek".

Aitatu egin bear dogu gordeten diran parroki-liburuak 1566 urtetik asita zarrenetarikoak dirala kontu liburuak 1771 urtetik asita baiño ez dira gordeten eta liburu orreixek beste toki edo Eleiz Nagusietan Baselizari buruz argibide askoz geiago emoten dabela.

Eleiz-Nagusi edo Parrokiko agiritegien utsune au beteteko alegiñak egin doguz, ikustatu azterketan Zornotza eskualdean idazkariak egiten ebazan agiri sortak, baita Bizkai'ko agiri-sorten kondaira-agiritegiak baita Gernika'ko Batzar Etxean archiboratzen diran askotariko agiri gaietan, edo idaz-alkate-gelako agirien artean, etabar...

Amorebieta'ko auzokide zan Leguinaetxe idazkariak, baieztu ebazan azken-nai batzuk 1586'tik gizaldiaren azkenera eta urrengo amarraldi bi artean egin ebazan agertzen dira bere agerkai-sortan.

Adibidez, San Bizente'ren Baseliza baselizen izen lerroetan aitatzen da azken nai egille alde Mezak atera daitezala aginduz eta diño: "Kubietar'tar Pedro'ren azken-naia, jorrailla'k 18,1610 gn. artean: esan begiez nire ari-mearen alde sei Meza isil Eleguezabal'ko Santiago'n bat, Belastegui'ko San Andres'en beste bat, Sarazua'ko San Pedro'n beste bat, *Bediaga'ko San Bizente'n bi*, Ibarra'ko San Lorentzo'n bi, Ofrendo'ko San Juan'en bi...".

Ba-dagoz beste baselizak aitatzen dabezan azken-naiak Bediaga'ko San Bizente apaitu barik, 1615'ko jorrailla'ean egin zan baten lez. Emengo azken-naian oartzten da Dudea'ko San Miguel'en, eta Dudea'ko Anaidian dagozan baseliza guztietan esan daitezala Mezak.

Ikuspegi onetan, edo berau nolanai apaituaz idazkari onen ta besteen aurrean egindako azken-naiak agertzen dira amazpigarren gizaldiko bost egunetan.

Ildako-en atalean 1612n. urtean ustekabe arrigarri bat agertzen jaku: begiratu aldi aretan zenbat baseliza. Bere onuraz dala-ta, atal garrantzitsuena birregiten dogu jarraian:

"Bagillaren 2n. Jaunaren egunean il zan Juan Ochoa Dudagoitia'ko Abadea 64 urtekoa zala. Berrogetamar Meza egin-erazi ebazan Eleiza Nagusian, eta Eleiza-alde onetako baseliza danetan bakoitxan Meza isil bat... idazkiak jarraituten dau... Eleiz-aldeko baselizak amasei dira, olan amasei Meza."

LETONA'k